

සියලු ම හිමිකම් ඇවිරිණි
முழுப் பதிப்புரிமையுடையது
All Rights Reserved

ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව / இலங்கைப் பரீட்சைத் திணைக்களம் / Department of Examinations, Sri Lanka

මහජන බැංකුවේ සහකාර කළමනාකාර (3-III) ශ්‍රේණියට
උසස් කිරීම සඳහා වන ලිඛිත විභාගය - 2019

(02) දෙවන ප්‍රශ්න පත්‍රය

පැතුනයි

- මෙම ප්‍රශ්න පත්‍රය ප්‍රශ්න 23කින් හා කොටස් 07කින් සමන්විතය.
- I කොටස හා II කොටස අනිවාර්ය වන අතර අපේක්ෂකයින් එක් කොටසකින් ප්‍රශ්න දෙක බැගින් තෝරාගෙන I හා II යන කොටස්වලින් ප්‍රශ්න හතරකට පිළිතුරු සැපයිය යුතු ය.
- ඊට අමතරව එක් කොටසකින් උපරිම වශයෙන් ප්‍රශ්න දෙකක් තෝරාගෙන III කොටස සිට VII කොටස තෙක් කොටස්වලින් ප්‍රශ්න හතරකට පිළිතුරු සැපයිය යුතුයි.
- කොටස් සියල්ලගෙන් ම ප්‍රශ්න අටකට පමණක් පිළිතුරු සැපයිය යුතුයි.
- වැඩසටහන් සම්පාදනය කළ නොහැකි ගණක යන්ත්‍ර භාවිතයට ඉඩ දෙනු ලැබේ.

I කොටස - බැංකු කටයුතු පිළිබඳ නීතිය හා පරිචය

- 2006 වර්ෂයේ දී ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් හඳුන්වා දෙන ලද වෙක්පත් පිළිබිඹු නිෂ්කාශන ක්‍රියාවලියේ අරමුණ වූයේ නිෂ්කාශන වක්‍රය තුළ වෙක්පත්වල භෞතික ගමනය ඉවත් කිරීම තුළින් වෙක්පත් නිෂ්කාශන ක්‍රියාවලිය කාර්යක්ෂම කිරීමයි.
  - මෙම නිෂ්කාශන ක්‍රියාවලියට අදාළ වන ව්‍යවස්ථාමය ප්‍රතිපාදනය සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 04 යි)
  - මෙම නීතියේ අදාළ වගන්තිවලින් ප්‍රධාන සංරචකයන් ගණනාවක් වෙක්පතක පිළිබිඹුව තුළ අන්තර්ගත කළ යුතුව ඇත. මෙම සංරචකයන් සැකෙවින් පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 06 යි)
  - මෙම නෛතික ප්‍රතිපාදනයන්ට අනුව “ගෙවීම සඳහා බැංකුකරුවකු විසින් වෙක්පතම ඉදිරිපත් කරනු වෙනුවට වෙක්පත අණකර ඇත්තේ යම් බැංකුවකට ද, ඒ බැංකුව වෙත වෙක්පතෙහි පිළිබිඹුවක් විද්‍යුත් ගෙවීම් සඳහා සැපයීමට නියමිත වෙක්පතෙහි තොරතුරු ද සමග විද්‍යුත් ක්‍රමයකින් ප්‍රේෂණය කිරීමෙන් වෙක්පතක් ගෙවීම සඳහා ඉදිරිපත් කළ හැකිය.” තවද, 1927 අංක 25 දරණ විනිමය පත්‍ර ආඥා පනතේ 52 වගන්තියේ (4) වන උප වගන්තිය ද මෙයට අදාළ නොවේ. යැයි සඳහන් වේ.
විනිමය පත්‍ර ආඥා පනතේ මෙම උපවගන්තියේ ප්‍රතිපාදනයන් සැකෙවින් සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 05 යි)
- “දිවයිනේ බල පැවැත්වෙන පොදු නීතිය අනුව බැංකුකරුවන්ට ඇතැම් නෛතික හිමිකම් සහ වරප්‍රසාද භුක්ති විඳීමට හැකි වී ඇත. මෙම වරප්‍රසාද නෛතිකව පිළිගත් ඒවාය.”
ශ්‍රී ලංකාවේ බැංකුකරුවන්ට පොදු නීතියෙන් සැලසී ඇති මෙවැනි වරප්‍රසාද තුනක් සැකෙවින් පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 06 යි)
  - 2016 අංක 12 දරණ තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිවාසිකම් පනතේ ගනුදෙනුකරුවන්ගේ තොරතුරු හෙළිකිරීම පිළිබඳව මහජන බැංකුවේ තත්ත්වය කුමක් ද? (ලකුණු 05 යි)
  - “අයුතු බලපෑම (undue influence)” යනුවෙන් කුමක් අදහස් කරන්නේදැයි සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 04 යි)
- “ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව 1988 අංක 30 දරණ බැංකු පනතේ 72 සහ 73(1) වගන්තියේ ප්‍රකාර බලපත්‍රලාභී බැංකු වල අත්හරින ලද දේපල හඳුනා ගැනීම, වාර්තාකරණය, මාරුකිරීම සහ පවත්වාගෙන යාම පිළිබඳ විස්තරාත්මක උපදෙස් නිකුත් කර ඇත. මෙම උපදෙස්වලට අනුකූලව සියලුම බලපත්‍රලාභී බැංකු විසින් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ මුදල් මණ්ඩලයට වාර්ෂික පදනමින් වාර්තා කළ යුතුව ඇත.”
  - අත්හරින ලද දේපලට අදාළ වන මෙහෙයුම් ක්‍රියා කටයුතු කවරේ ද? (ලකුණු 06 යි)
  - මෙම නියෝගයන්ට අනුව ආරක්ෂක තැන්පතු කුටීර (safe deposit boxes) විවෘත කිරීම පිළිබඳව කටයුතු කළ යුත්තේ කවර ආකාරයට දැයි සැකෙවින් පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 05 යි)
  - ඔබ බැංකුවේ අත්හරින ලද දේපල අඩුකර ගැනීම පිණිස ඔබ විසින් යෝජනා කරනු ලබන පියවරයන් මොනවා ද? (ලකුණු 04 යි)

4. විදේශීය විනිමය ගනුදෙනු සඳහා 2017 නොවැම්බර් මස 20 දින නව විදේශීය විනිමය පනත මගින් නව නීතිමය සහ ප්‍රතිපත්තිමය රාමුවක් හඳුන්වා දෙන ලදී.

- (i) මෙම නෛතික ප්‍රතිපාදනයන්ගේ අරමුණු පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 03 යි)
- (ii) "ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනය කළද, නීතිමය රාමුවක් පැවතියද විදේශ විනිමය පනතේ ප්‍රතිඵල ලඟකර ගැනීම සඳහා ඒවා සඵලදායීව ක්‍රියාත්මක කිරීමද අවශ්‍ය වේ." මෙම අරමුණු ලඟකර ගැනීම පිණිස ඔබ බැංකුවට දායක විය හැකි ආකාරය සාකච්ඡා කරන්න. (ලකුණු 05 යි)
- (iii) ප්‍රාග්ධන ගනුදෙනු රුපියල් ගිණුමේ (CTRA) ක්‍රියාත්මක මෙහෙයුම් යන්ත්‍රණය විස්තර කරන්න. (ලකුණු 07 යි)

II කොටස

විවිධ ගනුදෙනුකාර ගිණුම් හා අනෙකුත් බැංකුකරණ සේවා

5. (i) මසකට වරක් බ්ලොසම් මහත්මියට තම ස්ථිර තැන්පත් පොළිය සඳහා ගෙවීම් ඇණවුමක් ලැබේ. එම නිසා ඇය එය තැන්පත් කර සිය දෛනික වියදම් සඳහා මුදල් ආපසු ලබා ගැනීම සඳහා ඔබ ශාඛාවට පැමිණේ. මුදල් කවුන්ටර්වල සේවකයන් ඇය නොහඳුනන හෙයින් ඇයට මිනිත්තු 15-30 අතර කාලයක් රැඳී සිටීමට සිදු වේ. බ්ලොසම් මහත්මියට උපදෙස් දෙන්න. (ලකුණු 04 යි)

(ii) සිය ඉල්ලීම් ස්වල්පයක් දිනා ගැනීම සඳහා බැංකුවේ බලගතු වෘත්තීය සමිතියක් අකුරට වැඩ කිරීමේ වෘත්තීය සංගම් ක්‍රියාමාර්ගයක නිරතව සිටී. ශ්‍රාමීය ප්‍රදේශයක ශාඛා කළමනාකරුවකු වශයෙන් මෙම අවස්ථාව ශාඛාවේ ගනුදෙනුකාර සේවාවට බාධා නොවන අයුරින් සහ ශාඛාවේ වෘත්තීය සමිති නායකයන් සමග සුහදකාව පවත්වාගෙන යමින්, මෙම තත්ත්වය කළමනාකරණය කර ගන්නේ කෙසේ ද? (ලකුණු 05 යි)

(iii) "ඔබ ශාඛාවේ මුදල්භාර නිලධාරී වශයෙන් ශාඛාවේ මුදල් පිළිබඳව කාර්යක්ෂමව හා සඵලදායීව කළමනාකරණය සහ පාලනය කිරීම සඳහා ඔබ වගකීමට පත්වේ." එම අරමුණ සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා ඔබගේ රාජකාරී කටයුතු සහ වගකීම් ලැයිස්තුගත කර දක්වන්න. (ලකුණු 06 යි)

6. (i) ඔබ නගර ශාඛාවක සහාය කළමනාකරු ලෙස සේවය කරමින් සිටියි. ප්‍රධාන පෙළේ ජාතික පාසලක සිසුන් සඳහා "ඉතුරුම් සඳහා සැකසුරුවම්කම" මෑයෙන් පැයක දේශනයක් පවත්වන ලෙස ශාඛා කළමනාකරු ඔබට දන්වා ඇත. මෙම දේශනය ආවරණය කෙරෙන ඉදිරිපත් කිරීමක් MS PowerPoint ආකාරයෙන් සකස් කරන්න. (ලකුණු 10 යි)

(ii) මෙම දේශනය සඵලදායීවීම පිණිස ඔබට අවශ්‍ය කරන ඉදිරිපත් කිරීමේ, සන්නිවේදන කුසලතා සහ භාවිතා කළ හැකි විවිධ ක්‍රමවේදයන් සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 05 යි)

7. (i) "බැංකුවේ තමන් දරණ ශ්‍රේණිය හෝ තනතුරු පිළිබඳව නොසලකා සමස්ත සේවක මණ්ඩලයම කණ්ඩායමක් ලෙස කටයුතු කිරීම බැංකුකරණ අංශයේ පවත්නා ප්‍රවර්තන, දැඩි තරගකාරීත්වය හමුවේ අතිශයින් වැදගත් ය."
 බැංකු ශාඛාවක හෝ දෙපාර්තමේන්තුවක සඵලදායී කණ්ඩායමක අත්‍යවශ්‍ය ලක්ෂණ සැකෙවින් පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 10 යි)

(ii) සඵලදායී කණ්ඩායමක සාර්ථකත්වය මැනීම සඳහා යෝග්‍ය වන නිර්ණායක මොනවා ද? (ලකුණු 05 යි)

8. (i) "ගනුදෙනුකරුවන්ගේ හිමිකම් සුරක්ෂිත කිරීමට, බැංකුව සහ ගනුදෙනුකරුවන් අතර ශක්තිමත් සබඳතා ගොඩනැගීම සහ බැංකු පද්ධතිය කෙරෙහි ගනුදෙනුකරුවන්ගේ විශ්වාසනීයත්වය වර්ධනය පිණිස ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් 'ගනුදෙනුකාර ප්‍රඥප්තිය' පිළිබඳව බලපත්‍රලාභී බැංකු වෙත නියෝගයන් නිකුත් කර ඇත." මහජන බැංකුවට සහ එහි ගනුදෙනුකරුවන්ට ගනුදෙනුකාර ප්‍රඥප්තියේ වැදගත්කම, බැංකුවේ මෙන්ම ගනුදෙනුකරුවන්ගේ ද යුතුකම් සහ වගකීම් පැහැදිලි කරමින් සාකච්ඡා කරන්න. (ලකුණු 10 යි)

(ii) මහජන බැංකුව සිය සේවයකයන් සඳහා ආචාරධර්ම පද්ධතියක් හඳුන්වා දී ඇත. "බැංකුවේ ප්‍රතිරූපය නැංවීම සඳහා සේවක මණ්ඩලය විසින් එය අනුගමනය කිරීම අත්‍යවශ්‍ය ය." සාකච්ඡා කරන්න. (ලකුණු 05 යි)

III කොටස
බැංකු මූල්‍ය පහසුකම්

- 9. (i) නිෂ්පාදනය කරනු ලබන සමාගමක ස්ථාවර පිරිවැය රු. 50 000 ක් වන අතර සමවිච්ඡේදන ලක්ෂ්‍යයේ දී විකුණුම් ඒකක ගණන 1 000 ක් වේ. ඒකකයක් නිපදවීම සඳහා විචල්‍ය පිරිවැය රු 10 ක් නම් ඒකකයක විකුණුම් මිල කීය ද? (ලකුණු 02 යි)
- (ii) සමාගම රු. 50 000 ක ශුද්ධ ලාභයක් ලබා ගැනීමට සැලසුම් කරයි නම්, සමාගමේ විකුණුම් පරිමාව ඒකක කීයක් විය යුතු ද? (ලකුණු 03 යි)
- (iii) සමවිච්ඡේදන ලක්ෂ්‍ය විශ්ලේෂණයේ සීමාකාරී සාධක සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 05 යි)

10. 1950-1970 කාලපරිච්ඡේදයේ දී රට තුළ තිබූ ග්‍රාමීය ණයගැතිභාවය වර්තමානයේ දී නාගරික ණයගැති භාවයකට පරිණාමනය වී ඇත. ක්ෂුද්‍ර, සුළු සහ මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යාපාර, වෙළෙඳුන් සහ තවත් බොහෝ පුද්ගලයන් සිය ආයතනික සහ බංකු අංශවලින් ලබාගත් ණය මුදල් ගෙවීම පැහැරහැර ඇති අතර බොහෝ දෙනෙකු නගරවල ගිණිපොලී කරුවන්ට යටවී ඇත. සිය උකස්වලට පත්වූ වත්කම් මත පොලීකරුවන්ගෙන් ලබාගත් ණය මුදල් නොපියවීම නිසා “ණය උගුලකට” වැටී ඇත. මෙම ජාතික ප්‍රශ්නය සඳහා යෝග්‍යතම විසඳුම් සැලසීම කාලීන වූ වැදගත්කමක් බවට පත්වී ඇත.
- (i) රජයට අයත් ජාතික බැංකුවක් වශයෙන් මෙම ගැටලුව විසඳීම පිළිබඳ මූලික වගකීමක් ඔබ බැංකුව සතුව පවතී. මෙයට ඔබ එකඟවන්නේ ද? කරුණු දක්වන්න. (ලකුණු 05 යි)
  - (ii) මෙම ප්‍රශ්නයට විසඳුම් ලෙස යෝග්‍ය, නවාතාවයකින් යුක්ත, දැරිය හැකි පොලී අනුපාතයකින් යුක්ත වූ, නමාශීලී සුරැකුම් මත, සාධාරණ කොන්දේසි සහ නියමයන් ගෙන් සමන්විත වන ණය නිපැයුම් දෙකක් හඳුන්වාදෙමින් කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 05 යි)

11. තරුණ ව්‍යවසායිකාවක වන අයෝධ්‍යා මහත්මිය ඔබ බැංකු ශාඛාවට නුදුරින් සිල්ලර වෙළෙඳසැලක් පවත්වාගෙන යන අතර, වසර 3 ක කාලයක් ඔබ බැංකුව සමග සතුටුදායක ව්‍යාපාරික සම්බන්ධතා පවත්වනු ලබන්නී ය. ඇය සිය ව්‍යාපාරයේ කාරක ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතා සඳහා රු. 500,000/- ක කෙටිකාලීන ණය පහසුකමක් අපේක්ෂා කර ඇත.
- අයෝධ්‍යා සිය ව්‍යාපාරයේ පොත්පත් සහ ගිණුම් වාර්තා නිසි ලෙස පවත්වා ගෙන නොයන අතර, මූල්‍ය ප්‍රකාශන ද සකස් කර නොමැත. සකස් කර ඇත්තේ සිය ආදායම් බදු ආකෘතිපත්‍ර සමග ආදායම් විස්තරයක් පමණි. ඇය ව්‍යාපාරික ඥානයෙන් හෙබි, කාර්යක්ෂම සහ මහත්සි වී වැඩකරන කාන්තාවක් ලෙස ඔබ තේරුම් ගෙන ඇත. තවද ඇය ව්‍යාපාරයේ දෛනික ක්‍රියාකටයුතු වලදී පොද්ගලිකවම ක්‍රියාශීලීව නිරත වන්නියක් ද වේ.
- (i) මෙම ණය යෝජනාවට අදාළ තීරණයට එලඹීම පිණිස ඔබ විසින් බැංකු ගිණුමේ ඇති තොරතුරුවලින්, ව්‍යාපාරය තුළින් සහ සාමන්‍ය පරිසරය තුළින් රැස්කරගත යුතු දත්ත සහ තොරතුරු ලයිස්තුවක් සකස් කරන්න. (ලකුණු 05 යි)
  - (ii) බැංකුවේ අවදානම් අවම කර ගැනීම සහ ඇයගේ ව්‍යාපාරික ස්ථාවරත්වය සඳහා ඔබ විසින් ලබා ගැනීමට අපේක්ෂාකරණ සුරැකුම් සහ ඔබ අයෝධ්‍යා වෙත යෝජනාකරන ණය කොන්දේසි මොනවාද? (ලකුණු 05 යි)

IV කොටස
ණය පරිපාලනය හා අය කිරීම්

- 12. (i) නොගෙවා පැහැර හරින ලද ණය මුදල් අය කර ගැනීමේ ලා සමථ මණ්ඩලයේ (Mediation Board) භූමිකාව කුමක් ද? (ලකුණු 03 යි)
- (ii) සමථ මණ්ඩල මට්ටමින් විසඳුමක් නොලදහොත් ඔබ බැංකුවට ඇති විසඳුම් ක්‍රියාමාර්ග මොනවා ද? (ලකුණු 03 යි)
- (iii) 2009 අංක 49 දරණ සුරක්ෂිත ලත් ගනුදෙනු පනත යටතේ ණය දෙන බැංකුකරුවකුට ඇති අවස්ථාවන් සහ යහපත කවරේ ද? (ලකුණු 04 යි)

13. ණය සම්පාදනය කරන බැංකුකරුවකු ගනුදෙනුකරුගේ බැංකු කරණ මෙහෙයුම් කටයුතු සිය ව්‍යාපාරික ඒකකය තුළින් මෙන්ම ඔහුගේ / ඇයගේ පෞද්ගලික වර්ගාවන් තුළින් නිරීක්ෂණය වන කල් ඇතිව දක්නට ලැබෙන අවවාදාත්මක සංඥා පිළිබඳව නිරීක්ෂණය කර අප්‍රමාදව යෝග්‍ය නිවැරදි කිරීමේ පියවර ගත යුතුව ඇත.
- (i) මෙවැනි කල්වේලා ඇතිව දක්නට ලැබෙන අවවාදාත්මක සංඥාවන්ගේ ලැයිස්තුවක් සකස් කරන්න. (ලකුණු 05 යි)
  - (ii) ණය සම්පාදනය කරන බැංකුකරුවකු වශයෙන් මෙම අනතුරුදායක තත්ත්වයන් විසඳාලමින් ඔහු/ඇය ශක්තිමත් සහ සුරක්ෂිත තත්ත්වයට පත්කරලීම සඳහා ඔබ උපයෝගී කර ගන්නා ක්‍රමවේද මොනවා ද? (ලකුණු 05 යි)
14. (i) ශාඛාවේ උකස් අංශයේ නිලධාරියා වශයෙන් පහත සඳහන් අවස්ථාවලදී ඔබ කටයුතු කරන ආකාරය සැකවේන් විස්තර කරන්න.
- (අ) සිය මියගිය බිරිඳගේ උකස්කරණ ලද ස්වර්ණාභරණ බේරා ගැනීමට ඇගේ ස්වාමි පුරුෂයා ඉල්ලා සිටීමක දී (ලකුණු 02 යි)
  - (ආ) සිය උකස් භාණ්ඩය වෙන්දේසි කිරීමට උපලේඛන ගත කර ඇති උකස්කාරිනියක් වෙන්දේසි අවස්ථාවේ දී, සිය භාණ්ඩය වෙන්දේසියට ඉදිරිපත් කිරීමට මොහොතකට පෙර බේරා ගැනීමට පැමිණි විට (ලකුණු 02 යි)
- (ii) “ස්වර්ණාභරණ ඔඩිපනය කර ණය ප්‍රදානය කිරීම අවම අවදානමක් සහ ඉහළ ලාභදායීත්වයක් ඇති වත්කම් නිමැවුමක් වේ.” සාකච්ඡා කරන්න. (ලකුණු 06 යි)

V කොටස

ජාත්‍යන්තර බැංකු කටයුතු

15. (i) ශ්‍රී ලංකාවේ පළතුරු ආනයනය කරන සමාගමක් 2020 මාර්තු මාසයේදී ටැක්සේනියාවෙන් පෙයාර්ස් සහ ස්ට්‍රෝබේරි තොගයක් ආනයනය කිරීමට සැලසුම් කර ඇත. අපනයනකරු (සැපයුම්කරු) CIF කොළඹ 2020 ජගත් මිලපදය වෙනුවට FOB හෝබාට් ජගත් මිලපද 2020 යොදා ඇත්නම් සැපයුම්කරුගේ එකිනෙකට වෙනස් බැඳීම් පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 04 යි)
- (ii) එක් ඔස්ට්‍රේලියානු ඩොලරයක් (AUD) = ඇ.එ.ජ. ඩොලර් 0.68
 එක් එක්සත් රාජධානි පවුමක් (GBP) = ඇ.එ.ජ. ඩොලර් 1.29
 ඉහත ව්‍යවහාර මුදල් අනුපාත දෙක භාවිත කරමින්, GBP සහ AUD අතර හරස් විනිමය අනුපාතය ගණනය කරන්න. (ලකුණු 02 යි)
- (iii) SLECIC ආයතනයේ කාර්යභාරය සහ සේවාවන් හතරක් සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 04 යි)
16. (i) ඕනෑම ප්‍රවාහන මාර්ගයක් සඳහා උපයෝගී කර ගන්නා ජගත් මිල පද දෙකක් සහ මුහුදු සහ අභ්‍යන්තර ජලමාර්ග සඳහා භාවිතා කරන ජගත් මිලපද දෙකක් සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 04 යි)
- (ii) පහත සඳහන් දෑ සඳහා කෙටි සටහන් ලියන්න.
- (අ) නාවුක ඇපකරය
  - (ආ) අන්‍යෝන්‍ය සලේඛන ණයවර ලිපිය (පසු-පස ණයවර ලිපිය)
  - (ඉ) නෞභාර පත්‍රය
- (ලකුණු 06 යි)
17. (i) ‘ගෙවුම් ශේෂය’ නිර්වචනය කර එහි අන්තර්ගතවන සංවරකයන් සැකවේන් පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 02 යි)
- (ii) ‘අගය දාම මූල්‍යකරණය’ (value chain finance) යන්න සැකවේන් පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 03 යි)
- (iii) අපනයනකරුවන්ට සිය විදේශ විනිමය ඉපැයුම් වැඩිකර ගැනීම පිණිස ‘අගයදාම මූල්‍යකරණය’ යටතේ ඔබ බැංකුව මගින් පහසුකම් සම්පාදනය කළ හැකි ආකාරය විස්තර කරන්න. (ලකුණු 05 යි)

VI කොටස
ශාඛා මෙහෙයුම් කටයුතු

18. “තාක්ෂණික දියුණුව පාරිභෝගික අවශ්‍යතා සමග මුහුදු නිසාවෙන් සම්ප්‍රදායික බැංකුකරණයේ නොතිබුණු පහසුකම් විවර කරමින් මහජන බැංකුව සංඛ්‍යානකරණයට (digitalization) යොමු විය. තාක්ෂණයේ සිදුවන නිරන්තර දියුණුව සහ පාරිභෝගිකයන් තාක්ෂණය කෙරෙහි තබන විශ්වාසය වැඩි වීම නිසා මහජන බැංකුවේ සේවා සපයන විවිධ ක්‍රමවේද වඩාත් කාර්යක්ෂමව සහ පිරිවැය ඵලදායී වනු ඇත. බැංකු ක්ෂේත්‍රයේ ශීඝ්‍ර තාක්ෂණික ප්‍රවර්ධනයක් ඇති වුව ද, සේවක මණ්ඩලය අතර අතීතයේ තිබූ මානව හිතවාදී බව සහ සුභද සබඳතාවන්ගේ දුරස්ත වීමක් නිරීක්ෂණය වේ.”

- (i) මෙම ප්‍රකාශය විවේචනාත්මකව ඇගයීමට ලක් කරන්න. (ලකුණු 05 යි)
- (ii) මහජන බැංකුවේ සේවක ප්‍රජාව තුළ සුභද ගනුදෙනුකාර සබඳතා වර්ධනය සඳහා වන ඔබගේ යෝජනා සැකෙවින් පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 05 යි)

19. ඔබ බැංකුවේ 2018 හා 2019 ජුනි 30 න් අවසන් වන ප්‍රථම අර්ධ වර්ෂය සඳහා ප්‍රසිද්ධි මූල්‍ය ප්‍රකාශනයන්හි සඳහන් වන ප්‍රධාන කාර්ය සාධන දර්ශක කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

	2019.01.01 සිට 2019.06.30 දක්වා	2018.01.01 සිට 2018.06.30 දක්වා
බදු පසු ශුද්ධ ලාභය (රුපියල් බිලියන)	5.57	7.79
සේවක වියදම් (රුපියල් බිලියන)	10.37	8.90
වත්කම් මත ඉපයුම් %	1.03	1.52
ස්කන්ධය මත ඉපයුම් %	11.80	20.27
දළ අක්‍රමික ණය %	3.14	2.49
ශුද්ධ අක්‍රමික ණය %	1.79	1.39

ඉහත සඳහන් දත්ත සහ තොරතුරු ඇසුරෙන් පහත දැක්වෙන ප්‍රශ්න පිළිබඳව කරුණු දක්වන්න.

- (i) බැංකුවේ ලාභදායීත්වය (ලකුණු 02 යි)
- (ii) බැංකුවේ ණය සහ අත්තිකාරම්වල ගුණාත්මකභාවය (ලකුණු 02 යි)
- (iii) ඉහත (i) හා (ii) කරුණුවලට අදාළ හේතු දක්වන්න. (ලකුණු 06 යි)

20. මෙහෙයුම් අවදානම් කළමනාකරණය පිණිස මහජන බැංකුව අභ්‍යන්තර පාලන ක්‍රම භාවිතා කරනු ලැබේ.

- (i) බැංකුකරණයේ දී මුහුණ දෙන මෙහෙයුම් අවදානම් ක්ෂේත්‍ර තුනක් සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 03 යි)
- (ii) මෙහෙයුම් අවදානම් කළමනාකරණය සඳහා බැංකුව විසින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන අභ්‍යන්තර පාලන ක්‍රමවේද මොනවා ද? (ලකුණු 03 යි)
- (iii) මහජන බැංකුවේ ‘දුෂ්කෘත නිවේදන (whistle blowing)’ හෙවත් ‘විෂමාවාර සන්නිවේදන’ ප්‍රතිපත්තියේ අරමුණ කුමක් ද? (ලකුණු 02 යි)
- (iv) ‘දුෂ්කෘත නිවේදකයාගේ’ භූමිකාව, හිමිකම් සහ වගකීම්භාරය සැකෙවින් පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 02 යි)

VII කොටස

දලෙවිකරණය, කළමනාකරණය හා නූතන බැංකු ප්‍රවණතා

21. අර්ධ නාගරික ප්‍රදේශයක ඔබ නව ශාඛා කළමනාකරුවකු වේ. විශාල අක්‍රමික ණය ප්‍රමාණය සහ අධික මෙහෙයුම් පිරිවැය හේතුවෙන් ශාඛාව පසුගිය වර්ෂයේ දී රුපියල් මිලියන 10.5 ක අලාභයක් ලබා ඇත. මෙම වර්ෂය සඳහා ප්‍රධාන කාර්යාලය විසින් රුපියල් මිලියන 5 ලාභ ඉලක්කයක් ලබා දී මෙම ඉලක්ක ලබා කර ගැනීම සඳහා ඔබගේ ක්‍රමෝපායයන් සහිත ක්‍රියාත්මක සැලැස්ම ඉදිරිපත් කිරීමට දන්වා ඇත.

- (i) ඔබ විසින් අවධානය යොමු කරනු ලබන ප්‍රධාන ව්‍යාපාරික/කාර්යසාධන ක්ෂේත්‍ර මොනවා ද? (ලකුණු 04 යි)
- (ii) එක් එක් ව්‍යාපාරික කාර්යසාධන ක්ෂේත්‍රයක් සඳහා අවම වශයෙන් ක්‍රමෝපාය දෙක බැගින් ලබා දෙමින් පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 06 යි)

22. පහත සඳහන් පද සැකෙවින් පැහැදිලි කරන්න.

- (i) විවෘත බැංකුකරණය (Open Banking)
- (ii) වලාකුළු පරිගණකය (Cloud Computing)
- (iii) ඉලෙක්ට්‍රොනික පිවිසීම සහ සත්‍යාපනය (E-on boarding and Authentication)
- (iv) කෘතීම බුද්ධිය සහ තුමුල දත්ත විශ්ලේෂණය (Artificial Intelligence and big data Analysis)
- (v) කාණ්ඩ ක්‍රම සහ විසිර ලෙජර තාක්ෂණය (Block chain and Distributed Ledger Technology)

(ලකුණු 02x5=10 යි)

23. මහජන බැංකුවේ වෙබ් පිටුවේ ජංගම බැංකු සේවාව (පීපල්ස් වේව් / People's Wave) පිළිබඳව පහත දැක්වෙන පරිභෝගීක ප්‍රතිචාරය කෙරෙහි අවධානය යොමු කරන්න.

“මෙම ඉතා අයහපත් App භාවිතා කරන්න එපා! ඔබේ මුදල් ඉතිරි කර ගන්න. එම පහසුකම් නොමැති බව නොදැන මා බිල්පතක් ගෙවීම සඳහා උත්සහ කළෙමි. ගනුදෙනුව නිසි පරිදි සිදු වී මුදල් මගේ ගිණුමින් හර කෙරුණි. මා මහජන බැංකුවේ ප්‍රධාන කාර්යාලයේ කෙනෙකු සම්බන්ධ කර ගැනීමට උත්සහ කළ ද ඒ සඳහා මා හට පැය දෙකකට වැඩි කාලයක් ගත කිරීමට සිදු විය. ඔවුන් මගේ දුරකථන ඇමතුම එක් එක් තැන්වලට යොමු කරන ලදී. අන්තිමේ දී මා හට පිරිමි පුද්ගලයකු සම්බන්ධ කෙරුණි. මෙය සාමාන්‍ය දෙයක් බවත්, මුදල් හර කිරීම කරන බවත්, ඔබ ලිපියක් ලිවිය යුතු අතර සතියකට වැඩි කාලයක් මුදල් ලබා ගැනීමට බලා සිටිය යුතු බවත් හෙතෙම ප්‍රකාශ කරන ලදී. ඔවුන් මෙසේ කරන්නේ කෙසේ ද? රජයේ සේවාවන් ඉතා අයහපත් ය. එය මෙම App එක සනාථ කර ඇත.”

2019.10.25

තවත් කරුණු දැක්වීමක්

“මට ලැබුණු මෙම App එක ඉතා දුර්වලයි.”

2019.10.22

තවත් කරුණු දැක්වීමක්

“මෙය කුමන ආකාරයේ Crazy App එකක් ද?”

2019.11.02

- (i) මෙම පාරිභෝගීක ප්‍රතිචාරයන්ගෙන් පෙන්නුම් කරන ඔබ බැංකුවේ ගනුදෙනුකාර සේවාවල සහ නිපැයුම්වල ප්‍රධාන දුර්වලතා මොනවාදැයි සැකෙවින් සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 04 යි)
- (ii) ඒ සඳහා දායක වී ඇති ප්‍රධාන සාධක මොනවා ද? (ලකුණු 02 යි)
- (iii) ඔබ ඉහත (ii) ප්‍රශ්නයේ දී මතු කළ මෙවැනි පාරිභෝගීක අසංතෘප්තියට හේතුකාරක වී ඇති සාධක සඳහා සඵලදායී විසඳුම් යෝජනා ඉදිරිපත් කරන්න. (ලකුණු 04 යි)

***

Department of Examinations Sri Lanka